

MEGEMLEKEZÉS KOPPÁNY GYÖRGYRŐL IN MEMORIAM PROF. GYÖRGY KOPPÁNY

Unger János¹, Sáhó Ágnes²

¹SZTE Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 6701 Szeged, Pf. 653., ²Országos Meteorológiai Szolgálat, 1525 Budapest, Pf. 38.
 unger@geo.u-szeged.hu, saho.a@met.hu

Dr. Koppány György a Szegedi Tudományegyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszékének nyugalmazott egyetemi tanára 2016. április 13-án, életének 84. évében elhunyt. Április 25-én, neve napján szűk családi körben temették el a Magyar Szentek Plébánia urnatemetőjében. 1932. március 31-én született Bajmokon, az akkori Jugoszlávia területén. 1948-tól a Szabadkán megkezdett gimnáziumi tanulmányait Magyarországon folytatta. 1956-ban szerzett meteorológus oklevelet az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen, s ez év szeptemberében az Országos Meteorológiai Intézet Távelőrejelző Osztályán helyezkedett el. Érdeklődése kezdettől azok felé a nagytérű, hemiszférikus légköri folyamatok felé fordult, amelyek hazánk időjárásában gyökeres és hosszantartó változásokat idéznek elő. Publikációi 1957-től az *Időjárás* folyóiratban, később külföldi szakfolyóiratokban és más kiadványokban is megjelentek. 1963-ban egyetemi doktori fokozatot¹ kapott *A légnyomás 24 órás erős változásai a Sziklás-hegység és Nyugat Szibéria közötti területen* című disszertációjá megvédésével. 1966–67-ben egy éves ENSZ ösztöndíjat kapott. Ennek keretében 6–6 hónapot töltött a Szovjetunióban és az Egyesült Államokban, ahol a szovjet illetve az amerikai távprognosztikai módszereket tanulmányozta. 1970-ben szerezte meg a földtudományok (meteorológia) kandidátusa² címet az 1967-ben írt, *A csapadék és a hőmérséklet középtávú előrejelzésének lehetőségei Magyarországon* című értekezésével. 1985. október 2-án a földrajzi tudományok (meteorológia) doktorává minősítették. Doktori disszertációjának címe *Az időjárás hosszabbtartamú előrejelezhetősége*. 1971-től a Távelőrejelző Osztályt, 1979-től a Prognózis Módszertani Osztályt, majd 1980-tól a Szinoptikus Statisztikai Osztályt vezette. 1984-től egyetemi docens, majd 1986. július 1-én egyetemi tanárrá nevezték ki. Ekkor egyúttal megbízást kapott a szegedi József Attila Tudományegyetem Éghajlattani Tanszékének a vezetésére is. Koppány professzor 1995-ig vezette a Tanszékét. Ennek során a hagyományos meteorológiai és klimatológiai tárgyak mellett új

irányokként jelentkeztek a megújuló erőforrások és a történeti klimatológia. Ezek a témák nagy hangsúlyt kaptak az oktatást segítő tevékenységében is és ennek kapcsán több kiadványa is megjelent (*Légköri erőforrások*, JATE Kiadó, Szeged, 1989; *Lakható marad-e a Föld?* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993; *Bevezetés a paleoklimatológiába*, JATEPress, Szeged, 1996). A 90-es évek elejétől kutatási érdeklődése elsősorban olyan módszer kidolgozására irányult, amelynek segítségével előre lehet jelezni a következő év aszályosságát. Az aszályosság számszerűsítésére a Pálfai-féle indexet alkalmazta, mivel ennek fizikai dimenziója hőmérséklet/csapadék, tehát éghajlatlanilag értelmezhető. 1998-ban vonult nyugállományba, de ekkor sem szakította meg kapcsolatait az egyetemmel. Szabadon választható kollégiumokat, ismeretterjesztő előadásokat tartott és – megosztva gondolatait az emberiség jövőjével kapcsolatos problémákról – újabb könyvet publikált (*Előrelátás, jövőbelátás és a meteorológia*, Könyvmester 2002 Kiadó, 2010). Egész pályafutása alatt aktív tagja volt a Magyar Meteorológiai Társaságnak. 1987-ben – az MMT keretében és annak érdekében hosszú időn keresztül végzett kiemelkedően eredményes tudományos-társadalmi munka elismeréseként – Steiner Lajos Emlékéremmel tüntették ki, majd 2006-ban a Társaság Tiszteleti Tagjai közé választották. 2012-ben a hosszabb idejű és nemzetközileg is elismert éghajlati vonatkozású szakirodalmi tevékenységéért pedig Hegyfokó Kabos Emlékérem elismerésben részesült. 1957-től 1966-ig a Magyar Meteorológiai Társaság titkára volt, majd 1968-tól szerkesztői feladatot látott el a Társaságban. Aktív tagja volt a TIT-nek, majd 1974-től több évig tagja volt az MTA Éghajlattani Albizottságának is. A környezetvédelmi miniszter meteorológiai tevékenysége elismerésül 2002-ben Schenzl Guidó Díj miniszteri díjjal tüntette ki. Koppány György lelki üdvéért a Szegedi Dómban 2016. április 30-án 17 órakor mutattak be szentmisét. Kollégánk emlékét kegyelettel megőrizzük, nyugodjék békében!

¹Az 1961–1993 közötti időszakban az egyetemek az 1945 előtti időszakhoz hasonlóan adtak doktori címet. A köznyelvben ezt nevezték „kisdoktori”-nak szemben az MTA által adományozott tudományok doktora fokozattal, amit „nagydoktori”-nak neveztek.

²A szovjet mintára bevezetett tudományos minősítési rendszer alsó foka volt a kandidátus, amit 1993-ban az egyetem által adható PhD (*Philosophiae Doctor*) váltott fel. Művészeti területen ennek a DLA (*Doctor Liberalium Artium*) fokozat felel meg.